8e JAARGe. № 37.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Voor Soerabaya ⅌ jaar ƒ 24.– ⅌ halfjr. ƒ 12.– ⅌ maand ƒ 2.–
„ Java. „ do. „ 30.– „ do. „ 15.–
„ Buitenbezn. „ do. „ 36.– „ do. „ 18.–
„ Europa „ do. „ 50.–
De *OOSTPOST* verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

MAANDAG 13 FEBRUARIJ 1860.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

DE TANDEN VAN JACQUES D'ARMAGNAC.

HISTORISCHE NOVELLE UIT DE XVe EEUW.

(*Vervolg.*)

— Ik heb het niet beter, beste Frans! en toch hoort gij mij niet klagen, — hernam Jacques hem door deze woorden eenigen moed trachtende intespreken.— Men zal ons niet lang in deze kooijen laten, en spoedig zal ons wel een bed gebragt worden waarop wij kunnen rusten. Doe dus in afwachting daarvan even als ik; nu eens rust ik op het eene been dan weer op het andere, waardoor ik niet zooveel pijnen te verduren heb.

— O, dat heb ik reeds gedaan,— antwoordde Frans,— doch ik kan het niet uithouden. Maar waarom heeft men ons hier toch opgesloten? Wij hebben den koning niets misdaan, integendeel, hebben wij gen dag overgeslagen om voor hem te bidden, zooals de goede Michelet ons had aanbevolen.

— En ook nu nog moeten wij daarmede voortgaan,— hernam Jacques,— hoe moeijelijk dit ons voor het overige ook moge vallen. Heeft de goede God niet gezegd: "bidt voor hen die u vervolgen en mishandelen?

— Ik weet echter niet of ik nog voor hem zal kunnen bidden, — antwoordde Frans.— Is hij het niet die onzen vader heeft doen sterven, die onze zuster heeft ontvoerd en ons opgesloten heeft in deze afgrijsselijke kooijen, op den bodem van welke mijne voeten uitglijden, telkens dat ik die neerzet om een weinig uitterusten?

— Maar mijn broeder,— zeide Jacques eene andere wending aan het gesprek trachtende te geven,— het verheugt mij dat ook onze zuster niet hier is opgesloten, hoe gaarne ik haar overigens hier zou willen hebben. Het is waar, er staan in deze kamer slechts twee kooijen, doch Margaretha zou er met kracht op hebben aangedrongen om ons lijden te deelen. Laat ons bovendien God danken dat wij niet in twee afzonderlijke kamers zijn opgesloten. Denk er eens aan hoe ongelukkig wij zouden zijn wanneer wij elkander niet konden zien, wanneer wij wederkeerig elkander geen troost konden toespreken! Met gemak kunnen wij tusschen de ijzeren staven elkander de hand toereiken; beproef het maar eens. Ziet gij wel dat dit gemakkelijk gaat? Maar mijn God! wat is uwe hand koud! Laat hem zoo een weinig rusten tusschen mijne handen opdat hij warm worde.

— Hoe kunt gij hem verwarmen, daar de uwe even koud zijn als de mijne? — merkte Frans op.

— Hoe? wel door hem te wrijven,— hernam Jacques de hand zijne broeders sterk wrijvende ten einde de bloedsomloop te verlevendigen.—

— Ik kan mij arm niet langer zoo uitgestrekt houden,— hervatte het arme kind, zijne hand terugtrekkende.— Mijn God!— vervolgde hij, op nieuw in tranen uitbarstende,— wat waren wij gelukkig bij de goede Michelet.

— Ja, dit waren wij wel,— zuchtte de oudste.— Ik verwijt het mij ook nu van den hemel niet genoeg te hebben gedankt voor het geluk dat wij bij die brave vrouw genoten.

— Ik voor mij,— zeide Frans,— wenschte wel in den hemel te zijn bij onze dierbare moeder. Ik gevoel trouwens dan ook wel dat ik niet bestand ben om dit lijden lang te verduren.

— Beproef eene andere houding aantenemen. Leun met den rug tegen den wand der kooi en steun u met uwe voeten aan de voorzijde daarvan. Gij zult zien dat men zonder veel smart het zoo eenigen tijd kan uithouden. Maar wat zie ik daar, — vervolgde Jacques op een bijna vrolijken toon, — wat ligt daar in die holte boven in den kooi? Waarlijk, een kruik met water en een stuk brood! Wij zullen dank ten minste niet van honger sterven. Doch hoe kunnen wij thans nog aan eten denken?

De beide kinderen onderhielden elkander op deze wijze, zich beklagende en elkander troostende; moedeloosheid en hoop wisselden zich gestadig af. Zij wanhoopten echter niet in de hulp van God.

Intusschen begon de avond te vallen. Eensklaps riep Frans met angst uit:

— De nacht nadert en niemand schijnt er nog aan te denken om ons eene matras te brengen, en die ellendige kooijen te openen. Broeder, indien zij wist hoe ik lijd! Al mijne leden doen mij pijn. De zoo kille en harde ijzeren staven hebben blaauwe strepen op mijn ligchaam gedrukt. Ware ik maar in den hemel bij onze goede moeder!

Hoe gaarne Jacques zijnen broeder ook had willen troosten en moed inspreken, hij had geen kracht om een woord uittebrengen. Hij gevoelde maar al te wel dat de klagten van het arme kind niet ongegrond waren, want ook hij leed niet minder dan zijn broeder. Niettegenstaande de pogingen welke hij elk oogenblik aanwendde om van houding te veranderen, barstte ook hij eindelijk in tranen uit, met eene gesmoorde stem uitroepende:

— Laat ons bidden, Frans! bidden wij den goeden God, dat Hij ons helpe.

Met luider stem begonnen beiden hun gewoon avondgebed optezeggen. Zeldzaam zal een meer gevoeld gebed dan het hunne was, ten hemel stijgen. De goede God verhoorde ook de beide ongelukkigen. De stem van den jongsten begon langzamerhand zwakker te worden en weldra overviel hem een diepen slaap, maar toen de arme Jacques zich overtuigd had dat zijn broeder was ingeslapen, gaf hij den vrijen loop aan zijne tranen.

Daar het nog niet donker genoeg was om hem te verhinderen van rond om zich heen te kunnen zien bemerkte hij dat zijn arme broeder in elkaar gedoken in zijnen kooi zat; zenuwachtig bewoog zijn ligchaam zich tusschen de staven van het gruwelijke werktuig, de ongelijke ademhaling en de uit zijne borst opwellende snikken bewezen dat de slaap zijne smarten niet verdoofd had. Op dit gezigt dreigde het hart van Jacques te breken. Met nog meer vuur hervatte hij zijn gebed, waarna hij op zijne beurt ook spoedig in slaap viel.

Voor dat de eerste schemering van den dagenden morgen in het cachot doorgrongen, waren de beide kinderen reeds ontwaakt.

Na het slaken eener smartelijke zucht, vroeg Frans:

— Jacques, slaapt gij nog?

— Neen, — antwoordde deze, — ik ben reeds sedert eenige oogenblikken wakker.

— Ik heb een gevoel als waren al mijne leden ontwricht, — vervolgde Frans; — de rug, de borst, de voeten, het hoofd, alles doet mijn pijn.

— Het is met mij hetzelfde, — antwoordde de oudste. — Ik geloof dat het nog lang zal duren, voor dat men ons uit deze martelkooijen zal laten.

— Gij gelooft dan dat men ons niet spoedig van deze onmenschelijke martelingen zal bevrijden? — vroeg de jongste geheel verschrikt.

— Broeder, later wij ons het ergste voorstellen, — antwoordde Jacques op een toon van onderwerping welke hij verre was van te gevoelen. — Laat men ons hier uit, zooveel te beter.

— O! dan houd ik het niet uit en verbrijzel ik mij het hoofd tegen deze ellendige ijzeren staven! — riep Frans wanhopig.

— Schaam u, Frans! spreek niet zoo, — hernam Jacques op zacht verwijtenden toon. — Denk er aan wat de goede God geleden heeft om ons te redden. Met een doornen kroon op het hoofd was hij met handen en voeten aan het kruishout gehecht, zelfs een droppel water werd hem geweigerd ter lessching van zijnen dorst; wij daarentegen kunnen ons nog vrij bewegen, wij hebben water en brood tot voedsel en kleederen tot deksel.

— Gij hebt gelijk, Jacques! doch God heeft aan het kruis op zijn hoogst één uur geleden en de hemel weet of wij niet voor geheel ons leven hier opgesloten zijn.

— Welnu! — hernam de oudste der broeders — herinnert gij u dan niet die groote Heiligen omtrent welke onze moeder zulke roerende geschiedenissen wist te verhalen, welke hun geheele leven de hardste ontberingen en de wreedste smarten verdroegen?

— Voorzeker heb ik dat niet vergeten, — antwoordde Frans. — Doch zij waren mannen die zich vrijwillig ter marteling en aan den dood overgaven. En wij, zijn wij niet slechts kinderen?

— Zonder twijfel; maar zij die door de wreede Antiochus in een brandend fornuis werden geworpen, waren die ook geene kinderen? en hadden zij den moed niet om martelingen te verduren bij welke de onzen slechts kinderspel zijn?

— Een kinderspel zegt gij? — riep Frans in tranen uitbarstende. — Wees verzekerd dat, kinderen als wij zijn, wij beiden onder die kleinigheid zullen bezwijken.

Naauwelijks had de arme jongen dit gezegd of een groot geraas van grendels en sleutels liet zich hooren. De deur der kamer werd geopend en een der wachters van de Bastille trad binnen. Zonder een woord te spreken, naderde hij de kooijen en beschouwde met oplettendheid de gevangenen. (*Wordt vervolgd*).

BENOEMINGEN, BESLUITEN, enz.

JAVASCHE COURANT

van den 8sten *Februarij* 1860 N°. 11.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de advocaat en procureur bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie mr. R. W. J. C. Bake.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de kontroleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures mr. C. M. Smulders.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie mr. J. R. Couperus.

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kommies op het bureau van den adsistent-resident van Grissee (Soerabaya S. S. de Vries.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kommies-ontvanger, tevens boekhouder bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Samarang J. S. Lamberts Hurrelbrinck.

GESTELD:

Ter beschikking van den directeur der kultures, de ambtenaar der tweede klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie F. O. van Delden.

BENOEMD:

Tot docent in de Nederlandsche taal aan het gymnasium Willem III, de gouvernements onderwijzer te Riouw C. C. Homburg.

SOCIETEIT CONCORDIA.

Volgens den uitslag der stemming van de leden zal het locaal den 19den dezer worden afgestaan en als *Societeit* niet toegankelijk zijn.

SOERABAYA, 13 *Februarij* 1860.
Namens de Directie.
De Secretaris,
STOELMAN.
(228)

VERTREKKENDE PERSONEN.

JOHN BROOKS. (222)

VOORLOOPIG BENOEMD:

Tot telegrafisten, de leerling-telegrafisten M. van Abkoude, L. Schreijner, H. B. Denkelaar, A. N. Kolmus, P. C. van Abkoude, J. F. Langenberg en D. W. Vermeer.

BELAST:

Met de waarneming der betrekking van telegrafist, de navolgende voor memorie gevoerde en als leerling-telegrafist dienstdoende militairen:
de sergeanten A. K. van Deventer, G. N. A. Rochell en C. E. L. J. Veerman;
de korporaal G. W. Pistorius en
de soldaten G. F. W. C. Schmidt en C. M. Naudith.

Marine Departement.

ONTSLAGEN:

Uit Z. M. militaire dienst, de eerste luitenant der infanterie G. R. de Pril.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den intendant der tweede klasse der militaire administratie C. Vemer, en aan den spijsverzorger bij het groot militair hospitaal te Weltevreden (militair ambtenaar der derde klasse) S. Roos.

TIJDELIJK GESTELD:

Op non-activiteit, de kapitein der infanterie A. E. V. de Ficquelmont.

OVERGEPLAATST:

Bij het reconvalescenten-gesticht te Oenarang. de officier van gezondheid der tweede klasse L. J. de Roock thans te Telok Betong (Lampongsche districten.)

GEPLAATST:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Telok Betong (Lampongsche districten), de officier van gezondheid der tweede klasse W. J. Schmitt, thans ter beschikking te Batavia.

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 13den Februarij 1860.

Het Stoomschip *Palembang* is eergisteren ochtend te half negen ure van hier vertrokken, om van Boni teruggekeerde troepen naar Samarang te vervoeren. Na die reis in $21^1/_2$ uren te hebben volbragt, is de *Palembang* na zes uren oponthouds weder van Samarang vertrokken, en heden ochtend te 8 ure, na eene reis van slechts twintig uren, alhier aangekomen.

— In gewoonlijk wel onderrigtte kringen noemt men de heeren Nieuwenhuijs commissaris voor de zaken te Banjarmassing, Mr. du Cloux of Steinmetz, residt. van Passoeroean, als in aanmerking te zullen komen voor de hooge betrekking van directeur van de middelen en domeinen.

Tevens vernemen wij dat de Adsistent Residentie Buitenzorg tot eene Residentie zal worden verheven.

— Aan de fabriekanten L. J. Enthoven & Co, te 's Gravenhage is den 19den November 1859 door Z. E. den Minister van Staat, Minister van kolonien voor den tijd van 20 jaren concessie verleend van het uitsluitende regt om de stad Batavia en voorsteden, en dus alle publieke en particuliere gebouwen, welke zich daarin bevinden, door middel van gas te verlichten. Voor het bouwen eener gas-fabriek zal het gouvernement, zoo mogelijk, een voldoend stuk grond, gelegen in de onmiddelijke nabijheid van eene rivier of bevaarbaar kanaal en zooveel mogelijk aan den door gas te verlichten weg, in erfpacht of eigendom aan de concessionarissen afstaan. Deze fabriek zal zoodanig moeten worden ingerigt, dat zij door eenige eenvoudige veranderingen ook voor het vervaardigen van olie-gas of aardhars-gas kan worden gebezigd. De concessionarissen hebben zich verbonden om met het vervaardigen van steenkolen-gas te beginnen en zoolang het gebruik maken daarvan noodzakelijk is, altijd eene hoeveelheid steenkolen te Batavia in voorraad te hebben, genoegzaam om in de behoefte van een jaar te voorzien, zullende zij nimmer uit Europa aangevoerde steenkolen mogen koopen, tenzij twee of meer hunner uitgezonden ladingen door schipbreuk of vergaan der schepen niet in Indie mogten aankomen. Daarentegen zullen aan de concessionarissen gedurende den tijd hunner concessie worden gerestitueerd de inkomende regten of andere belastingen, welke eventueel op steenkolen of andere tot het vervaardigen van gas dienende materialen, gelijk ook op de voorwerpen tot de exploitatie van het gas vereischt, mogten worden geheven. Het gas zal te Batavia moeten worden ontstoken op primo Januarij 1862, zijnde verschillende boeten gesteld op een later ontsteken. Tot zekerheid voor de juiste uitvoering der concessie hebben de concessionarissen aan het gouvernement het regt gegeven tot het nemen van eene hypotheek op hunne vaste goederen in Nederland ten bedrage van ƒ 100,000.

De gasverlichting zal zich uitstrekken tot alle hoofdwegen, als:

a, van den Boom af, langs den afgepaalden weg door de stad, langs Molenvliet, Noordwijk, Weltevreden, Passer Senin, Kramat, Salemba tot Meester Cornelis aan den dwarsweg naar de passer. . . . $8^3/_4$ palen
b. Gang Katapan van den hoek af der oude linie (zoogenaamde linie van van den Bosch), langs de schoutswoning tot Pintoe Besi . . . 2 palen.
c, Batoe Toelis of Beerendrechtslaan . . ½ paal.
d. Gang Chaulan tot Petodjo . . ½ „
e. overkant Molenvliet van de linie tot de woning van den heer baron de Kook . . . ½ paal.
f. Rijswijk . . . . . $^2/_3$ „
g. Gang Patjenongan . . . . ½ „
h. Gang Polonis, Secretarie- laan en langs de citadel 1 „
i. Tanah Abang van de Harmonie af tot op den berg, met een gedeelte dubbel . . . . 2 palen.
k. Koningsplein . . . . 2½ „
l. Gang Scott en Gang Holle . . . ½ paal.
m. Kebon Sirih tot de brug Kwitan. . 2 palen.
n. van Pintoe Besi langs Goenoeng Sahari tot aan de Sipaiers brug . . . . . $^2/_3$ paal.
o. langs alle officiers-woningen niet opgenomen in de lijn, begrepen sub *a*, maar bovendien met pijpen door de kampementen der infanterie, artillerie, van het garnizoens-bataillon en de geneeskundige dienst; langs de woning van den kommandant, het Koningsplein; voorts over de Willemsbrug door het genie kampement en tot de kazerne te Meester Cornelis . . . . 4½ palen.
p. Passer Baroe . . . . ½ „

Totaal. . $26^5/_6$ palen.

Op deze lengte van ruim 40,000 Ned. ellen zullen geplaatst worden 675 lantaarnen, voor welke lantaarnen, het leggen der pijpen, en het oprigten der fabriek de concessionarissen hoegenaamd geene vergoeding ontvangen. Mogt echter het getal van 675 lantaarnen overschreden worden, op aanwijzing eener door het gouvernement te benoemen speciale commissie, die de plaatsing der lantaarns regelt, dan zal voor elken lantaarn, mits niet verder dan 60 Ned. ellen van de bestaande buizen-leiding opgesteld wordende, in eens ƒ 60 door het gouvernement worden gevalideerd. De 675 gaslichten zullen ieder jaarlijks moeten branden 1,800 uren, te verdeelen naar de keuze van het gouvernement. Ieder gaslicht zal een lichtvermogen moeten hebben van 14 waskaarsen van 12 in een pond, terwijl het gas volmaakt gezuiverd zal moeten wezen, zoodat het een stuk wit papier, verzadigd in eene oplossing van loodsuiker, niet kleurt en bij de verbranding geen stank achterlaat. Voor deze verlichting, het ontsteken, uitmaken, in orde en schoonhouden daarvan zal het gouvernement 's jaars betalen ƒ 60,000 en voor elken lantaarn meer, dan de bovengenoemde 675, ƒ 90 's jaars. De concessionarissen zijn bovendien verpligt in alle publieke gouvernements en partikuliere gebouwen het gas te leveren tegen een maximum van een cent per kubieke Engelsche voet gas, en voor het aanbrengen der gasleidingen in woningen en gebouwen langs de hoofdbuizen gelegen, te berekenen hoogstens ƒ 50.- voor de prijs van de hoofdbuis naar ieder gebouw en hoogstens ƒ 35.- per licht voor de buizenleiding in de gebouwen, met inbegrip van lampen-ornamenten of kroonen volgens hunne modellen, doch met uitzondering der gasmeters. Bij toeneming van het debiet van gas zal het gouvernement volgens tarief jaarlijks minder aan de concessionarissen betalen voor de straat-verlichting. Zoodra het

mogt blijken, dat de vooruitgang der wetenschap eene voor Oost Indie goedkoopere wijze van gasbereiden zal hebben doen ontdekken, en het proefhoudende daarvan door ondervinding zal zijn bewezen, zullen de concessionarissen verpligt zijn dat veranderde stelsel in hunne onderneming onder zekere bedingen in te voeren.

Verder zijn zij gehouden om bij hunne fabriek binnen een jaar na het gereed zijn van dat établissement een atelier te voegen, waarin de ustensilen, tot de gasfabrikatie behoorende, kunnen worden gerepareerd. Deze concessie zal na afloop van den termijn van 20 jaren telkens stilzwijgend geacht worden voor 5 jaren verlengd te zijn, tenzij 2 jaren vóór den afloop van elken termijn door eene van beide partijen de overeenkomst wordt opgezegd, in welk geval het gouvernement alle toestellen zal overnemen. Eindelijk hebben de concessionarissen zich verbonden om op dezelfde grondslagen eene gasverlichting aan te brengen te Samarang, Soerabaya en overal elders, waar men eene straatverlichting met loopend gas verlangt; zullende alsdan de concessionarissen in Indie de voorkeur en geldelijk onderstand worden gegeven, indien de exploitatie van gouvernements wege wordt uitbesteed of aangeboden.

ZUID- EN OOSTERAFDEELING VAN BORNEO. — Terwijl vroeger vermeend werd, dat Hadji Mohamed Taib de eenige ontkomene was aan het afloopen van Z. M. stoomschip *Onrust*, zijn sedert nog te Bandjarmasin ontdekt drie inlandsche bedienden, welke mede aan dat bloedbad zijn ontkomen. Uit de verhooren, afgenomen zoowel van hen, als van andere personen, welke zich tijdens het afloopen van dat stoomschip te Loetoeng-toeoor bevonden en later naar Marabahan terugkeerden, is gebleken, dat de getuigenissen, afgelegd door bovengenoemden Hadji, niet geheel overeenkomstig de waarheid zijn. Uit hunne verklaringen is gebleken, dat na de aankomst van Z. M. stoomschip *Onrust* te Loetoeng-toeoor twee volgelingen van Hadji Mohamed Taib, Aboe Talip en Tjakal genaamd, met oproepingsbrieven van den luitenant Bangert afgezonden zijn, de eerste naar de Toemenggong's Kerta Pati, Aria Pati en Mas Anom, de laatste naar den Toemenggoeng Soerapati. Behalve deze brieven namen zij ook nog brieven van Hadji Mohamed Taib aan genoemde hoofden mede. wier inhoud de luitenant Bangert waarschijnlijk heeft gekend, met uitzondering van dien aan den Toemenggong Soerapati, omtrent welken niet blijkt of deze met of zonder voorweten van dien officier door Hadji Mohamed Taib is afgezonden. Aroe Talip is met zijne brieven niet verder kunnen komen dan tot den Toemenggoeng Kerta Pati, vermits deze hem afried wegens den pangeran Antasari hooger op te gaan. Eveneens is Tjakal slechts kunnen gaan tot Lahai, om dat de daar aawezige pambekel's Djangan en Semoedin hem in bedenking gaven niet door te trekken, daar, zoo hij tot den toemenggoeng Soera wilde doordringen, hem zulks welligt slecht zoude bekomen. Intusschen werden de bewuste brieven door toedoen van de bovengenoemde hoofden behoorlijk bezorgd. Bij hunne terugkomst aan boord van de *Onrust* verzuimden echter Aboe Talip en Tjakal van hun bevinden melding te maken en bepaalden zich tot de kennisgave, dat de brieven bezorgd waren.

Daarop is in den morgen van den 27sten December Jl. te Loetoeng-toeoor verschenen de toemenggoeng Soerapati met de toemenggoeng's Mas Anom en Roepa, gevolgd door ongeveer een honderdtal djoekongs's, waarin een duizendtal opvarenden zal geweest zijn. Dadelijk na aankomst van deze lieden heeft hadji Mohamed Taib zich op last van den luitenant Bangert naar Soerapati begeven en is na eenige oogenblikken op diens praauw vertoefd te hebben aan boord van de *Onrust* teruggekeerd. Kort daarna is Mohamed Taib andermaal op last van den luitenant Bangert naar Soerapati gegaan en niet lang daarna, ongeveer te tien ure, door dezen, zijne zonen Komel en Ladah, zijn schoonzoon Boerahman en nog wel twintig inlanders vergezeld, echter in eene andere djoekong, aan boord van de *Onrust* teruggekomen. Bij hunne komst aan boord werden zij ontvangen door den kommandant van de *Onrust* en den luitenant Bangert. Soerapati en zijn gevolg waren gewapend met mandouw's (lange Dajaksche klewang's) en gekleed met korte broekjes, zonder sarong's, waarin sommigen eene toerusting tot gevecht meenen te zien. Vervolgens zijn Soerapati, zijne zonen en eenige kawan's met den kommandant en den luitenant Bangert in de kajuit gegaan. Intusschen onthaalden de doctor en de officier van administratie het op dek geblevene gevolg op eene bruine drank, die uit kleine glaasjes gedronken werd en waarvan twee flesschen werden verbruikt.

Na ruim een uur in de kajuit te hebben doorgebragt, kwamen de kommandant, de luitenant Banger', Soerapati, zijne zonen en volgelingen weder op het dek en bezigtigden het schip. Terwijl zij daarmede op het voorschip onledig waren, werd den doctor, die aan de kajuitstrap stond, op het onverwachtst van achter over den regterschouder met een mandouw door een der volgelingen van Soerapati een houw toegebragt, na het bekomen van welke wond de doctor naar beneden is gesprongen. Op hetzelfde oogenblik, immers zoodra Aboe Talip zijne oogen van het voorvallende aan de kajuitstrap naar het voorschip wendde, geraakte alles in eene verwarde beweging en werden alle mandouw's getrokken, zonder dat eenige seinkreet werd gehoord. Op het zien daarvan vlugtte Aboe Talip, die nevens het roer stond, langs eene tros, waaraan aan den achtersteven een klein anker boven water hing. Terwijl hij bezig was om eene djoekong los te maken, die nabij het achterschip vastgebonden lag aan één der scheepsbooten, ten einde met dat vaartuig verder te vlugten, zag hij Mohamed Taib langs denzelfden weg, dien hij gevolgd had, overhaast het schip verlaten en nam hem in de djoekong bij zich op, waarna zij zich begaven naar het op 60 à 70 vadem verwijderde vlot, waarop Mohamed Taib gedurende het oponthoud van de *Onrust* te Loetoeng Toeoor zijn verblijf hield. Onderwijl was eene djoekong, bemand met twee inlanders, waarvan één een volgeling van hem en de andere een volgeling van Mohamed Taib was, bij hen gekomen om hen te redden, doch van hunne hulp hebben zij geen gebruik gemaakt. Deze djoekong redde echter een oppasser (Bekompaijer van geboorte) van den luitenant Bangert, die overboord sprong, en bragt hem op het genoemde vlot. Daar kwam ongeveer een kwart uur later mede te regt een Javaansche bediende van den officier van administratie, die door een ter plaatse aanwezigen handelaar van Marabahan uit het water was gehaald.

Onmiddelijk na het eerste sein tot vijandelijkheid kwamen de om en nabij het stoomschip gelegene vaartuigen op zijde daarvan en enterden de opvarenden het stoomschip. De opeenhooping van volk daarop, werd dien ten gevolge zoo digt en zoo verward, dat men van het vlot hoegenaamd niets kon onderscheiden. Het rumoer aan boord duurde tot 3 uur, doch de strijd is aldaar waarschijnlijk veel vroeger opgehouden en hebben de Dajakkers zich daarna met plunderen onledig gehouden, tot dat het schip reeds tot aan de poorten der hutten was gezonken, waarop de Dajakkers dit bevreesd hebben verlaten.

Een half uur later en wel toen het water tot aan de verschansing was gestegen, meent Aboe Talip het gerammel van eene zware ketting gehoord, en gezien te hebben dat het schip driftig was. Zeer spoedig daarna kwamen vijf Europeanen uit het schip te voorschijn, die na van de raderkasten op de Dajakkers met pistolen gevuurd te hebben, in het water sprongen, doch in een oogenblik door dezen, die van alle kanten in djoekong's toeschoten, zijn vermoord. Deze vijf Europeanen worden vermeend matrozen te zijn geweest, omdat zij in het wit gekleed waren en met Dajaksche stroohoeden. Volgens beweren van Aboe Talip waren de kommandant en de luitenant Bangert ongewapend bij de ontvangst van Soerapati.

Gedurende de overrompeling werd van weerskanten geen gebruik gemaakt van vuurwapenen. Eenige der met de drie toemengoeng's verschenene djoekong's waren van vuurwapenen voorzien en de opvarenden hadden geen zeer vredelievend aanzien. Hierover zoude eerst door Aboe Talip en Mohamed Taib en daarna tusschen dezen en den luitenant Bangert van gedachten zijn gewisseld. Mohamed Taib zoude aan Aboe Talip verhaald hebben, dat de kommandant van den *Onrust* is vermoord bij het kanon op den boeg en de luitenant Bangert op het voorschip nabij den stoomketel. Bij het begin der vijandelijkheden waren bovendien nog op het dek een kort, gezet officier met zwarte bakkebaarden en de officier van administratie. De *Onrust* lag met den steven naar boven en had stoom op. Wanneer Soerapati het schip heeft verlaten, is niet gebleken, noch is vernomen, hoeveel volk hem de overrompeling heeft gekost.

Bij Aboe Talip en Tjahal zijn schriftelijke opstellen gevonden van de door hen af te leggen verklaringen, welke geheel overeenstemmen met de verklaringen van Mohamed Taip en welke zij beweren door hem in de pen te zijn gegeven, onder aanbeveling om dienovereenkomstig te getuigen. Mohamed Taib spreekt hardnekkig de verklaringen van zijne togtgenooten tegen. Dat de eerste verklaring van Mohamed Taib leugenachtig is, is zoo goed als zeker; maar of hij deel in den aanslag heeft gehad, of slechts gelogen heeft uit vrees van zoo hij de waarheid verhaalde, van pligtverzuim te worden beschuldigd, zal later blijken. Intusschen wordt op hem een waakzaam oog gehouden.

Den 27sten zou eene expeditie naar Loetoeng Toeoor vertrekken ten einde het gebeurde met de *Onrust* te wreken.

(*J. C.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Februarij.	11	Nederlandsche	Oceaan	E. P. Poestkoke	Batavia.
„	—	„	Henriette Wilhelmi	G. H. Bock	„
„	—	Americaansche	Noiseman	Haskele	„
„	12	Zweedsche	Sir Charles Napvier	C. Y. Walleij	„
„	—	Ned. Ind.	Zein	Sech Alie Baudjar Dana	Banjermassing.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Februarij.	11	Ned. Ind.	Faidul Moebarak	Hamd a Noordin	Molukkos over Balie.
„	12	Engelsche	Augusta	J. R. Babat	Nederland.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Pruissische	Delphin	Klein	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Hamburgsche	Arracan	Kuhlken	In lossing	„ „ „ „
Engelsche	Amelia Breillat	John Morris	Sijdneij	„ „ „ „
Hamburgsche	Herschel	Hauschild		Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
„	John Herman	K. J. Dieckman	Amoij	„ „ „ „ „
Amerikaansche	Witch	Hultman	In reparatie	„ „ „ „ „
Nederlandsche	H. Vincentius à Paolo	de Groot	Nederland	„ „ „ „ „
„	Delftshaven	Schaap	Onbepaald	B. Kopersmit & Co.
„	Amstel	Rademaker	„	„ „ „ „
„	Sumatra	Grivel	„	„ „ „ „
Zweedsche	Caroline	A. P. Dijberg	„	B. J. van Eck & Co.
Nederlandsche	Almelo	R. P. Tjebbes	Onbepaald	Schimmelpenninck & Co.
Fransche	Stoomcorvet Phlegeton	Capt. de frégate, Theodore Picard	In reparatie	P. Kervel.
Nederlandsche	Agatha en Maria	W. B. van Zijp	In reparatie	P. Kervel & Co.
„	Vrijhandel	W. Leverstein	Onbepaald	„ „ „ „
Nederlandsche	Galilei	T. J. H. Koch	Amsterdam	„ „ „ „
Engelsche	Saugeen	H. Versight	Oostzee	J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsche	Van Dam van Isselt	J. C. Kolm	Terug uit Zee	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Valparaiso	Kok	Macassar	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Johanna Elisabeth	Van Hiem	Macassar	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Per Aspera Ad Astra	Admiraal	Terug uit Zee	„ „ „ „ „ „
Engelsche	Nina	W. Lingard	Onbepaald	Hill Broekman & Co.
Hamburgsche	Amazone	Fock	Onbepaald	„ „ „ „
Nederlandsche	Neerlands Koningin	G. Geerling	In reparatie	E. Ten Brinck & Co.
Nederland	Zehp ir	N. J. de Vries	Rotterdam	Anemaet & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. schip *Oceaan*, den heer C. H. Schaap.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya op den 11sten Februarij 1860.

AANVOER

Van Batavia per het Ned. schip *Jenoer*, gezagv. SAID MOHAMAT BIN ALIE.

14000 stuks kroepook, 10 stellen hout-boons(?), 31,60 picols damar, 5 collies rijtuig, 7 kisten ijze werk, 5 kisten wit-katoen, 69 kelders verf-olie, 4 kisten parfumerien, 1 rijtuig en 1 span Batavia tuigen, 500 kelders genever, 2 kisten kains, 12 collies koopmanschappen, 105 vaatjes staal, 46 kisten cognac, 4 kisten rozen water, 15 kalbas ghie, 5 vaten patjols, 2 kisten kat. modewaren, 9/2 pijpen teneriffewijn, 130 kisten champagne, 1 kist shirtings, 150 kisten zeep, 2 kisten naalden, 200 kisten jap, boomwas, 180 kisten roode wijn, 70 collies diverse koopmanschappen, ORDER; 150 vaatjes boter, 8 kisten eaudecologne, GEBRS. VAN DELDEN; 1 kist 6 vaatjes boter, COSTER; 1 kist 40 jassen, 25 pakken filt, 2 wagens in 10 stukken, 100 kisten cognac, ADAM & Co: 1 kisten glasknoopen, 300 dz. tinnen lepels, 50 dz. vijlen, 15 dz. beenderen knopen, 100 dz. naai garen, 16 dz. muilen, 8 kisten pennemessen, 8 kisten papier, 10 kisten cognac, 30 kisten madera, 1 vat ganderie, 22 stuks ijzerwerk, 30 vaten ijzerspijkers, 1 kist spiegeltjes, 20 dz. zeep, 18 kisten diverse koopmanschappen, GEZAGVOERDER; 100 kelders lijn-olie, 3 balen zeilgaren, 2 kettingen, 1 kist kwasten, MATHIEU EBBS RUYS & Co; 120 kisten kaarsen, 40 kisten madapollams, 200 kisten Jap. boomwas, B. KOPERSMIT & Co; 1 wagen, BAXTER; 1219 collies dadels, JOHAN; 193 vaatjes staal, 100 vaatjes boter, THOMAS.

Van Batavia per het stoomboot *Palembang*, gezagv. KULLER.

10 kisten opium, ORDER.

Van Nederland via Samarang per het Ned. schip *Hollandia*, gezagv. P. WAP.

131 vaatjes boter, 1 kist kleederen, 1 kist glazen knoopen, 6 kisten kaas, 50 ledige leggers, 83 kisten wijn, ORDER; 1 kist koopmanschappen, MEV. STEUP; 25 kisten koopmanschappen, B. J. VAN ECK & Co; 25 kisten champagne, MC LENNAN & Co; 1 kist paarden tuigen, 1 kist manufacturen, en 1 kist monsters, 3 vaatjes griffels, 6 kisten wijn, 2 kisten diversen, 8 kisten boeken, 3 kisten papier, 3 kisten glasruijten, 1 kist medicijnen, 1 kist houtwaren, E. TEN BRINK & Co; 11 kisten meubelen, M. J. KOOT; 10 kisten manufacturen, HILL BROEKMAN & C; 26 kisten en 1 kist manufacturen, J. F. VAN LEEUWEN & Co.

Van Nederland via Batavia per het Ned. schip *Henriette Wilhelmine*, gezagv. J. H. BOCK.

eene partij steen kolen, ORDER,

UITVOER

Naar Nederland per het Ned. schip *Johannes Lodewijk*, gezagv. VAN DER WAAL.

2140,28 picols tabak, 50/1 leggers arak, B. J. VAN ECK & Co; 1 kist confituren, HILL BROEKMAN & Co; 510 picols tin, N. H. M.; 9000 picols suiker, HILL BROEKMAN & Co; 1000 stuks koehuiden, 120 picols rotting, FRASER EATON & Co.

Naar Nederland via Panaroekan per het Ned. schip *Doggersbank*, gezagv. P. J. KERKHOVEN.

6502,07 picols suiker, 500 picols tin, 170 picols rotting, N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER *f* $16^{1}/_{2}$.—

KOFFIJ. *f* 35 @ 37.—

RIJST (CARGA) *f* 140 @ *f* 150.—

Id. (WITTE) *f* 160 @ *f* 170.—

KOEHUIDEN ℔ picol.

ARAK ℔ legger. *f* 45.—

OLIE (KLAPPER.)

OLIE (KATJANG.)

KADJANG MATTEN. *f* 11.—

ROTTING *f* 8 @ *f* 9.—

WISSELKOERS pari.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAYA.